

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи студентів
з навчальної дисципліни
«ТУРИСТСЬКА ТА РЕКРЕАЦІЙНА КАРТОГРАФІЯ»

для студентів освітнього ступеня «БАКАЛАВР»
денної форми навчання
спеціальності 242 «Туризм»
освітньо-професійна програма «Туризмознавство»
факультет економіки та менеджменту
кафедра менеджменту організацій і адміністрування

Розглянуто і рекомендовано
на засіданні кафедри менеджменту
організацій і адміністрування
протокол від «___» _____ 201__ р.
№ _____

Розробник: канд. географ. наук, доцент кафедри менеджменту організацій і
адміністрування Романів О.Я.

Житомир

2017 – 2018 н.р

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

УДК 379.85+338.48

М54

Рецензенти:

Коротун С.І. – кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Національного університету водного господарства та природокористування

Мілінчук О.В. - кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту організацій і адміністрування Житомирського державного технологічного університету.

Відповідальний за випуск:

Тарасюк Г.М. - доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту організацій і адміністрування Житомирського державного технологічного університету.

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Туристська та рекреаційна картографія» для студентів освітнього ступеня «бакалавр» денної форми навчання спеціальності 242 «Туризм» (освітньо-професійна програма «Туризмознавство» факультету економіки та менеджменту, кафедра менеджменту організацій і адміністрування) / Упорядник: О.Я. Романів. - Житомир: ЖДТУ, 2017. - 30 с.

Методичні вказівки призначені для студентів освітнього ступеня "бакалавр" спеціальності 242 "Туризм". У методичних вказівках наведені загальні положення щодо вивчення навчальної дисципліни «Туристська та рекреаційна картографія» та види завдань і форми організації самостійної роботи студентів. Студенти мають змогу ознайомитися із рекомендованою тематикою, з порядком та організацією виконання основних завдань, із вимогами до змісту та оформлення звітів про самостійну роботу, зразками завдань для підсумкового контролю знань, списками рекомендованої літератури та Інтернет-джерел.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ.....	6
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ	12
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	20
СПИСОК ОСНОВНОЇ ТА ДОПОМІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	26
ДОДАТКИ.....	30

ПЕРЕДМОВА

Метою дисципліни “Туристська та рекреаційна картографія” є дати базові знання з теорії і методології картографії та тематичного (туристичного та рекреаційного) картографування, сформувані практичні навички щодо складання туристичних карт та роботи з картами, планування діяльності туристичного підприємства з врахуванням стратегій і тактик картографічного забезпечення організації різних видів туризму.

Завданнями вивчення дисципліни є:

– розкрити об’єкт, предмет, головні завдання туристської та рекреаційної картографії, а також висвітлити напрями застосування картографічних творів у наукових дослідженнях та практичній туристичній діяльності;

– ознайомити з базовою науковою теорією та методологією картографії, картографічними методами дослідження в туризмі та рекреації;

– сформувані навички роботи з туристичними, науково-довідковими, рекреаційними та топографічно-туристичними картами з метою аналізу картографічного зображення для потреб туризму і рекреації, сформувані вміння та прийоми роботи в польових умовах з туристичними картографічними матеріалами;

– ознайомити з особливостями проектування, укладання та видання туристських карт, принципами відображення об’єктів і явищ на картах;

– навчити розробляти картографічні продукти для інформаційно-рекламного забезпечення туристичної діяльності та територіального планування туристичної галузі;

– забезпечити теоретичну та практичну підготовку студентів з питань створення електронних карт та використання сучасних геоінформаційних систем.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких **компетенцій**:

1. Екологічність мислення та соціальна відповідальність.
2. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.
3. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.
4. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.
5. Знання і розуміння предметної області своєї професії.
6. Здатність аналізувати туристичний потенціал територій.
7. Здатність орієнтуватись в організації туристично-рекреаційного простору.
8. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.
9. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.
10. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології, в тому числі сучасні геоінформаційні системи.

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Структура навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістові модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Лабораторні	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
№1	Змістовий модуль 1. Теорія тематичного (туристичного та рекреаційного) картографування				
	Тема 1. Картографія і географічні карти.	10	1		9
	Тема 2. Історія та перспективи розвитку туристичного картографування в Україні і зарубіжних країнах.	10	1		9
	Тема 3. Карти спеціального призначення у туризмі.	10	2	2	6
	Тема 4. Топографічна карта та її використання в туризмі. Орієнтування на місцевості.	12	2	4	6
	Тема 5. Математична основа карт.	10	1		9
	Тема 6. Способи та прийоми картографування.	16	2	4	10
	Тема 7. Картографічна генералізація.	10	1		9
	Разом змістовий модуль 1	78	10	10	58
№2	Змістовий модуль 2. Структура, напрями й технології проектування, складання, основи видання і шляхи використання картографічних творів				
	Тема 8. Проектування, укладання та підготовка карт та атласів до видання.	12	2	8	2
	Тема 9. Картографія і геоінформатика. Електронна картографія в туризмі.	22	2	10	10
	Тема 10. Картографічне джерелознавство та картографічний метод дослідження.	8	2	4	2
	Разом змістовий модуль 2	42	6	22	14
	ВСЬОГО	120	16	32	72

РОЗГОРНУТА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**Змістовий модуль 1. Теорія тематичного (туристичного та рекреаційного) картографування****Тема 1. Картографія і географічні карти.**

Зміст курсу та його місце у структурі картографічних наук. Картографія, її предмет і методи. Визначення картографії, її структура. Теоретичні концепції картографії: комунікативна, модельно-пізнавальна, мовна, метакартографії, геоінформаційна, геоіконічна

Загальні відомості про географічні карти. Визначення карти, її елементи та властивості. Принципи класифікації карт та інших картографічних творів. Класифікація карт, їх типи та види. Класифікація географічних карт: за масштабом, за охопленням території, за змістом, за призначенням. Типи географічних карт. Аналітичні, комплексні і синтетичні карти. Поняття про картоїди і анаморфози. Класифікація атласів та глобусів.

Класифікація сучасних картографічних творів для потреб туризму та їх характеристика. Мета створення, вимоги, що ставляться до туристичної карти. Класифікація туристичних карт: оглядові карти, плани визначних центрів і об'єктів туризму, маршрутні картосхеми.

Тематичні карти і властивості географічних явищ, що зображаються на них. Туристичні карти як різновид тематичних карт. Класифікація карт туризму. Популярні туристичні карти та схеми, їх диференціація за територіальною ознакою, способами використання, цільовим призначенням для внутрішнього і міжнародного туризму.

Тема 2. Історія та перспективи розвитку туристичного картографування в Україні і зарубіжних країнах.

Історія розвитку картографії. Особливості вивчення історії картографії. Зародження картографії. Перші зображення земної поверхні. Історія розвитку картографії: картографія Давнього світу, картографія Середньовіччя, картографія Нового часу, картографія Новітнього часу.

Дослідження історії картографії України. Історія розвитку картографії в Україні: віхи і особливості. Організація, сучасний стан і перспективи розвитку вітчизняної картографічної науки, технології і виробництва. Карти й атласи України та її регіонів.

Історія розвитку спеціальної картографічної дисципліни – туристської картографії. Практична потреба мандрівників у інформації країнознавчого характеру та картографічному супроводженні подорожей. Перші карти – дорожні путівники. Створення перших туристичних путівників у середньовічній Європі. Дорожні атласи портативного формату з відображенням основних торговельних шляхів, карти та атласи міст з їх перспективним зображенням. Роль Василя Григоровича – Барського та Афанасія Кальнофогійського у розвитку туристичної картографії. Роль у розвитку

туризму в Криму на початку ХХ ст. Ялтинського відділення Кримсько-Кавказького гірського клубу. Розвиток картографічного забезпечення туризму в Галичині (початок ХІХ ст.). Розробка карт туристичної тематики в радянські часи. Сучасний стан туристичного картографічного виробництва. Розвиток спеціальної туристичної картографії в Україні в контексті її світового розвитку. Нові типи картографічних туристичних творів. Цифрові туристичні карти для геоінформаційних систем.

Тема 3. Карти спеціального призначення у туризмі.

Типізація туристичних карт. Туристичні карти для різних видів туристичних занять. Науково-довідникові туристичні карти. Топографічно-туристичні карти.

Аналіз і розробка карт для різних видів туризму. Основні принципи і методи складання карт для різних видів туризму. Спеціалізовані туристичні карти для автотуристів, кваліфікованого туризму, екотуризму, відпочинкового туризму. Карти туристичних атракцій. Карти туристичної інфраструктури. Карти туристичних занять і туристичних продуктів. Плани міст.

Карта у спортивному орієнтуванні. Спортивне орієнтування – різновид спортивного туризму, самостійний вид спорту. Спортивна карта: великомасштабна топографічна карта (у масштабі 1:20000; 1:15000). Основні характеристики об'єктів місцевості, що важливі для спортсменів. Поняття інформативності. Спортивні схеми. Масштаб та висота перерізу. Точність карти (величина максимально допустимих похибок відображення точок місцевості на карті відносно їх дійсного положення). Об'єктивність. Повнота змісту. Умовні знаки спортивних карт.

Спеціальні умовні знаки для карт із спортивного орієнтування. Короткий нарис історії спортивного орієнтування. Види змагань із спортивного орієнтування: індивідуальні й естафетні (кросовий біг з орієнтуванням), орієнтування під час лижної гонки на маркірованій трасі, зимове орієнтування. Технічна підготовка орієнтувальника: постійне читання карти, спостереження за місцевістю, контроль відстані, напрямку, висоти місцевості. Тактична підготовка орієнтувальників (вибір шляху і вибір темпу руху).

Відмінності у виконання орієнтування завдань на маршрутах туристичних походів і в спортсменів-орієнтувальників.

Картографічне забезпечення рекреації. Зображення елементів і властивостей територіально-рекреаційних систем на туристичних картах. Види рекреаційно-туристичних карт. Основні принципи і методи картографічного моделювання територіальних рекреаційних систем. Медико-географічне картографування.

Картографічне забезпечення при оцінках туристичних ресурсів, локалізації туристичної інфраструктури, аналізі туристичного руху. Карти рекреаційно-туристських ресурсів. Картографування природного та культурного надбання. Картографічні моделі для потреб туристичної регіоналізації та інвестиційної оцінки території.

Туристичні карти як різновид реклами туристичного регіону і туристичного продукту. Роль туристичних карт у просуванні туристичних продуктів. Інформаційно-довідкове забезпечення туристичних карт.

Тема 4. Топографічна карта та її використання в туризмі. Орієнтування на місцевості.

Топографічні карти та плани місцевості. Суть топографічної карти, її особливості та сфера застосування. Основні елементи топографічної карти. Розграфлення і номенклатура топографічної карти. Рамка аркуша топографічної карти. Географічні координати. Картографічна проекція топографічних карт. Прямокутні координати. Кути напрямів і зв'язок між ними. Географічний зміст топографічної карти. Умовні знаки на топографічних картах та планах. Відображення фізико-географічних елементів змісту на топографічних картах. Зображення рельєфу. Відображення соціально-економічних елементів змісту на топографічних картах. Зображення населених пунктів.

Вивчення району мандрівки за картою. Підготовка картографічного матеріалу до мандрівки, його уточнення, копіювання, збільшення. Складання схем. Викреслення маршрутної стрічки.

Читання карти і робота з нею: орієнтування, вимірювання відстаней, визначення свого місцезнаходження.

Суть орієнтування на місцевості. Види орієнтування на місцевості. Особливості орієнтування на місцевості без карт. Орієнтування на місцевості в різних природних зонах. Особливості орієнтування на місцевості з картою. Вимірювання відстаней і прокладання маршрутів на топографічних картах. Основи орієнтування: визначення відстаней, висот. Будова компасу та правила користування. Астролябія та її будова. Рух за азимутами.

Знакування (маркування) туристичних маршрутів на місцевості. Поняття про туристичний шлях, туристичну трасу, туристичний маршрут, паспорт туристичного шляху, туристичні знаки, реєстр туристичних шляхів, знакування туристичних шляхів. Класифікація та опис туристичних знаків. Правила встановлення туристичних знаків на маршрутах. Туристичні знаки: підтверджу вальні, індивідуально-вказівні, попереджувальні; об'єднання знаків. Інструкція зі закування туристичних шляхів (загальні положення). Категорії туристичних шляхів: міжнародні, національні, регіональні та місцеві.

Особливості орієнтування в різних видах туризму. Орієнтування в перед гірських і гірських місцевостях. Орієнтування під час туристичної лижної мандрівки. Орієнтування у водному та вітрильному туризмі. Орієнтування велотуристів на маршрутах. Автомобільний та мотоциклетний туризм (автомототуризм). Орієнтування за атласами автодоріг. Категорійні маршрути.

Спелеологічний туризм та орієнтування в карстових порожнинах. Топографічна зйомка і опис карстових порожнин.

Тема 5. Математична основа карт.

Земний еліпсоїд та його параметри. Математична основа: картографічна

проекція, геодезична основа, масштаб карт. Масштаби карт. Види спотворень на картах. Еліпс спотворень. Головний і часткові масштаби карти. Спотворення довжин, кутів, форм, площ на картах. Розподіл і величини спотворень у різних проекціях. Ізоколи. Поняття про картографічні проекції. Класифікація картографічних проекцій за різними ознаками. Проекції карт світу, півкуль, материків і частин світу, океанів, окремих держав, України. Проекції топографічних карт. Вибір картографічних проекцій. Чинники що впливають на вибір проекцій. Координатні сітки географічних карт, їх види, призначення. Розграфлення і номенклатура багатоаркушевих карт. Компонування. Рамки карт. Розграфлення і номенклатура багатоаркушевих карт.

Тема 6. Способи та прийоми картографування.

Картографічна семіотика. Мова карти та її головні функції: комунікативна, пізнавальна. Умовні знаки. Способи картографічного зображення об'єктів та явищ на картах. Способи зображення тематичних та туристичних карт.

Поняття про спосіб картографічного зображення. Основні способи зображення на тематичних і туристичних картах. Спосіб значків. Способи якісного і кількісного фону. Способи лінійних знаків і знаків руху. Крапковий спосіб. Способи локалізованих діаграм, картодіаграм та картограм. Сумісне застосування різних способів зображення. Розробка шкал. Особливості використання способів зображення на туристичних картах. Аналіз способів зображення на туристичних картах та на науково-довідникових рекреаційних картах.

Тема 7. Картографічна генералізація.

Картографічна генералізація, її фактори. Сутність та чинники генералізації, її види. Геометрична точність і змістовна відповідність карт. Вплив генералізації на вибір способів зображення.

Особливості картографічної генералізації залежно від способів зображення тематичних явищ і характеру їх розміщення. Географічні принципи генералізації. Генералізація в електронних картах. Генералізація в картах туристично-рекреаційного змісту.

Змістовий модуль 2.

Структура, напрями й технології проектування, складання, основи видання і шляхи використання картографічних творів

Тема 8. Проектування, укладання та підготовка карт та атласів до видання.

Етапи створення карт: проектування, складання, підготовка до видання та видання карт. Програма карти, основні її розділи та їх зміст. Проектування змісту карти, принципи її генералізації. Залежність географічної основи та способів відображення змісту від цільового призначення туристської карти. Укладання карт: підготовка картографічних та інших джерел, підготовка картографічної основи, авторський ескіз, авторський макет, авторський

оригінал, укладальний оригінал.

Картографічні написи і підписи. Форми передання іншомовних назв. Картографічна топоніміка. Топоніміка як джерело вивчення місцевості. Допоміжне оснащення карти, його суть і призначення. Види і зміст допоміжних елементів. Додаткові дані карти, їх зміст і призначення.

Легенди тематичних карт. Розробка легенди карти та вимоги до її змісту й оформлення. Типи легенд. Спеціальні умовні позначення та їх використання на туристичних картах.

Компонування карти. Оформлення карт.

Картографічний дизайн. Визначення дизайну як науки, історія розвитку. Основні поняття та визначення дизайну в картографії. Стислі відомості з історії розвитку дизайну в картографії.

Особливості складання серій карт і географічних атласів. Традиційні та сучасні (електронні карти, ГІС, мультимедіа, Інтернет тощо) технології створення туристичних картографічних творів. Авторство у картографії.

Тема 9. Картографія і геоінформатика. Електронна картографія в туризмі.

Геоінформаційне забезпечення туристичної індустрії. ГІС-технології і туристичні карти. Географічні інформаційні системи та їх складові. Підсистеми ГІС: підсистема введення інформації, обробки інформації, виведення інформації, видання карт. Геоінформаційне картографування як сучасний напрям розвитку картографії. Карти та атласи в комп'ютерних мережах. Картографування в Інтернеті. Інтернет–ГІС – види і призначення. Оперативне та віртуальне картографування. Банки картографічних даних. Картографічне моделювання в інтерактивному режимі. Електронні карти та атласи: в'юерні атласи, ГІС–атласи тощо.

Геоіконіка. Єдина теорія геообразень. Часові діапазони геообразень. Геоіконометрія.

Використання нових інформаційних технологій при складанні і виданні карт. Ознайомлення з вітчизняним і зарубіжним досвідом з розробки інформаційних туристично- картографічних продуктів.

Початок роботи в MapInfo. Основи технології роботи. Основні елементи робочого вікна програми. Введення інформації. Робота з растровими зображеннями. Оцифрування даних. Нанесення точкових, лінійних та ареальних об'єктів. Косметичний шар. Створення та збереження шарів. Редагування шарів. Створення таблиць. Імпорт таблиці. Відкриття таблиці. Закриття та збереження таблиць. Редагування таблиць. Збереження «Робочого набору».

Пошарове картографування в MapInfo. Управління шарами. Дублювання вікна карти. Створення, редагування та видалення підписів. Автоматичне підписування. Збереження підписів. Відображення і робота з атрибутивними даними. Інформація про об'єкти. Введення атрибутивних даних. Побудова «Графіків». Вибірki. Вибір за допомогою запитів.

Просторовий аналіз в MapInfo. Тематичне картографування. Створення тематичного шару. Показ тематичних шарів. Налаштування тематичної карти. Геокодування. Районування. Змінні об'єкти. Узагальнення даних. Комбінування об'єктів за участю змінюваного об'єкта. Розрізання об'єктів. Видалення фрагментів об'єктів. Додавання вузлів. Буферні зони. Комбінування об'єктів. Злиття в таблиці.

Виведення інформації в MapInfo. Робота зі звітами. Створення картографічної легенди. Редагування легенди. Створення «Нового Звіту». Компонування карти у вікні «Звіту». Друк карти з програми. Експорт вікна у інші формати та використання у інших програмах.

Тема 10. Картографічне джерелознавство та картографічний метод дослідження.

Джерела для створення карт і атласів загально-географічного та туристично-рекреаційного змісту. Види джерел. Астрономо-геодезичні дані. Картографічні джерела. Дані дистанційного зондування. Натурні виміри і спостереження. Гідрометеорологічні спостереження. Статистичні дані. Текстові джерела.

Карта як джерело інформації. Аналіз і оцінка якості карт як джерела інформації. Оцінка математичної основи. Оцінка наукової достовірності карт. Оцінка повноти і актуальності карти. Оцінка геометричної точності карти. Оцінка якості оформлення карти. Оцінка наочності і читабельності карти. Оцінка атласів та електронних картографічних творів.

Картографічний метод дослідження та картографічний метод відображення. Система прийомів аналізу карт: опис, графічні та графоаналітичні прийоми. Графічні прийоми: побудова за картами профілів, розрізів, графіків, діаграм, блок-діаграм та ін. моделей.

Поняття про основи картографічного моделювання: картографічні моделі і їх класифікація, принципи і види моделювання.

Дослідження за картами: аналіз окремої карти, аналіз серій карт. Просторові закономірності й аномалії. Вивчення за картами закономірностей розміщення, структури, взаємозв'язків, залежностей і динаміки явищ. Картографічні прогнози.

Надійність дослідження за картами. Оцінка наукової достовірності карт. Оцінка повноти і актуальності карти. Оцінка геометричної точності карти. Оцінка якості оформлення карти. Оцінка наочності і читабельності карти. Оцінка атласів та електронних картографічних творів.

ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ

Формами організації самостійної роботи студентів при вивченні матеріалу навчальної дисципліни є:

- опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до поточного контролю знань;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед складанням модульних контролів та заліку.

Завдання 1. Виконання тематичного картографічного проекту з туризму за допомогою ГІС

Розробити проект туристичної карти регіонів України на обрану тему. Вивчити теоретичну сторону питання. Підібрати необхідні картографічні, інформаційні та статистичні дані для виконання завдання. Результати представити у вигляді електронної карти з описом її елементів та змісту.

Пропоновані теми:

1. Туристсько-рекреаційні ресурси України (на прикладі одного з видів).
2. Туристські атракції України (на прикладі одного з видів атракцій).
3. Заклади розміщення в Україні (на прикладі одного із типів закладів розміщення).
4. Види туризму в Україні (на прикладі одного із видів).
5. Туристичні продукти в Україні (на прикладі одного з видів).
6. Туроператорська/турагентська діяльність в Україні.
7. Санаторії та курорти України.
8. Туристські потоки в Україні.
9. Економічні результати розвитку туризму в Україні.
10. Студенти можуть запропонувати власну тематику та показники для побудови карти, попередньо узгодивши з викладачем.

Завдання 2. Підготовка реферату та мультимедійної презентації на обрану тему

1. Карти в історії людства.
2. Математичні елементи карти.
3. Проблеми оновлення географічних карт.
4. Тенденції і перспективи розвитку картографії та картографування.
5. Картографічні твори як історично-культурна спадщина в Україні.
6. Геозображення – поняття в картографії.

7. Стародавні карти Руської держави.
8. Форми та розміри Землі.
9. Карта як модель.
10. Картографічні підприємства та їх типи.
11. Координатна сітка на картах: види, принцип побудови.
12. Способи вимірювання на топографічних картах.
13. Геодезична основа топографічної карти.
14. Проекція Гауса-Крюгера.
15. Види азимутів та їх практичне застосування.
16. Державна геодезична сітка.
17. Національна система відліку системи координат.
18. Роль картографії в становленні державного кордону України.
19. Роль картографії у визначенні географічного центру України.
20. Діяльність державної картографо-геодезичної служби України.
21. Аерофотознімки та їх роль у створенні карт.
22. Географічні назви на карті та їх стандартизація.
23. Глобус як модель Землі.
24. Еліпсоїд Красовського.
25. Настільні та професійні ГІС: найбільш потужні представники на ринку геоінформаційних технологій.
26. Дистанційне зондування Землі, супутникові навігаційні системи.
27. Сфери застосування ГІС у туризмі та інших галузях науки та економіки.
28. Роль картографії у рекреаційно-туристичній діяльності.
29. Концепція метакартографії: зміст, проблеми.
30. Картографічні засоби в управлінні туристичною діяльністю.
31. Туризм і картографування в Україні: взаємозв'язки і результати.
32. Картографічні способи зображення явищ на туристсько-рекреаційних картах.
33. Джерела інформації для складання карт в галузі туризму.
34. Застосування комплексних картографічних творів у туризмі і рекреаційній діяльності.
35. Електронні картографічні моделі управління туристичною діяльністю.

Вимоги до оформлення реферату

Реферат виконується українською мовою. Титульний лист реферату оформляється за зразком, наведеним у Додатку А.

Загальний обсяг виконаного завдання, включаючи додатки та список використаних джерел, повинен складати не менше 10 друкованих аркушів (шрифт Times New Roman – 14, інтервал – 1,5). Текст друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Аркуш повинен мати поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Усі слова необхідно писати повністю. Існують такі загальноприйняті умовні скорочення:

а) скорочення, які роблять після переліку: і т.д. (і так далі), і т.п. (тому подібне) та ін. (і інші). Слова «і тому подібне», «та інші» усередині речення не скорочують;

б) скорочення у випадку позначення цифрами століть і років: ст. (століття), р. (рік), рр. (роки);

в) скорочення, що роблять у випадку посилань: див. (дивися), порівн. (порівняй).

Не допускаються скорочення наступних слів: «так званий» (т. зв.), «наприклад» (напр.), «близько» (бл.) тощо.

Також у тексті не можна без числових або літерних значень застосувати математичні символи: =, 0 та ін., а також знаки №, % та ін. У тексті без значень їх пишуть словами, наприклад, “за номером”, “обчислюються відсотки”. Числа до дев'яти в тексті пишуться словами. Числа з розмірністю і грошовими позначеннями пишуться цифрами, наприклад, «10 осіб, 6 грн.». Порядкові числівники пишуться з відмінковими закінченнями, наприклад, “5-й, 2-ге”, кількісні числівники, римські цифри і дати – без відмінкових закінчень.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, додатків, рисунків, таблиць подають арабськими цифрами без знака №.

Нумерація сторінок звіту має бути наскрізною і проставлятися у правому верхньому куті аркуша без крапки. Першою сторінкою є титульний аркуш, який входить до загальної нумерації сторінок, але номер на ньому не ставиться.

Кожний розділ звіту починають з нової сторінки. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами по центру сторінки без абзацного відступу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу /параграфу, між якими ставлять крапку. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу), у тому ж рядку зазначають заголовок підрозділу. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу 1 см по ширині сторінки. Наприкінці заголовка крапку не ставлять.

Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 1-2 інтервали.

Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає оформлення посилань на джерела інформації, використані під час виконання завдання. Посилання в тексті на джерела наводять у квадратних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у квадратних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга – номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]). Посилання в тексті роботи на кілька джерел слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, наприклад: «... у працях [1-7]...» або «... у працях [1; 13; 48]». При цьому, якщо посилання наводиться в кінці

речення, крапка ставиться ЗА квадратними дужками.

Текст реферату повинен ілюструватись рисунками, схемами, фотографіями, графіками, діаграмами, таблицями тощо. Вони розміщуються безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці, або виносяться у додатки. Всі ілюстрації (фотографії, схеми, креслення, діаграми тощо) називають рисунками і нумерують послідовно. Номер і назву рисунка пишуть одразу під зображеннями. Ілюстрації, розміри яких більше формату А 4, розміщують у додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номеру розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: «Рис. 3.1» – це перший рисунок третього розділу. Номер і назва ілюстрації розміщується по центру сторінки зразу під зображенням. По тексту слово «рисунок» пишуть повністю, наприклад, «... Динаміку туристичних потоків відображено на рисунку 3.2». У випадку, коли посилання на рисунок наводиться у дужках, слово «рисунок» пишуть скорочено, наприклад «...Туристичні потоки зростають (рис. 3.2)».

Ілюстрації виділяють від тексту вільними рядками (не менше одного) зверху і знизу.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати заголовок, який відтворює її зміст. Заголовки розміщують над таблицею. Всі таблиці нумеруються. Праворуч над заголовком з великої літери пишуть слово «Таблиця» та вказують її порядковий номер. Знак «№» перед цифрою не ставиться. Всі таблиці слід нумерувати наскрізно у межах розділів. Наприклад, другу таблицю другого розділу слід пронумерувати «Таблиця 2.2». Заголовок таблиці розміщують по центру без абзацного відступу. В кінці назви таблиці крапка не ставиться.

Приклад
Таблиця 3.4

Умовні знаки на туристичних картах, планах і картосхемах

№	Умовні позначення	Легенда
1		Замок / Палац Castle / Palace
2		Фортеця чи укріплення Fortres & Remains

Джерело: складено автором за [56]

Вертикальні графі нумерують у тих випадках, коли в тексті на них є посилання, якщо таблицю частково переносять на наступну сторінку. Назви

граф пишуть з великої літери. Графу «№» в таблицю не включають. При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і її номер вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами на наступних сторінках пишуть, наприклад, «Продовження табл. 2.10» .

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті, вказуючи її номер і слово «таблиця» в скороченому вигляді (табл.). Наприклад: «Дані про чисельність туристів представлені в табл. 2.4».

При оформленні таблиць, слід дотримуватися таких параметрів: шрифт TNR – 10-12, інтервал – 1,0, абзацний відступ – немає. Цифровий матеріал, що наводиться в таблицях, має бути розміщений по центру.

Після кожної ілюстрації або таблиці наводиться посилання на першоджерело, яке вказують у квадратних дужках з абзацного відступу – 1 см, шрифт Times New Roman, розмір 12 пт. Посилання відділяється від подальшого тексту одним вільним рядком.

Якщо у таблиці чи на рисунку узагальнено авторські підходи до характеристики окремих аспектів досліджуваного об'єкта або явища, або рисунок було побудовано за даними, опублікованими в певному джерелі інформації, в такому випадку одразу під рисунком (чи таблицею) зазначають: «Джерело: складено/побудовано автором за [12]».

Якщо таблиця чи рисунок запозичені безпосередньо з першоджерела, в такому разі під таблицею (або рисунком) має бути зазначено джерело цитування.

Якщо в рефераті автор наводить власні висновки або розрахунки, які базуються на матеріалах дослідження, в такому випадку надпис матиме наступний вигляд: «Джерело: розраховано / складено / побудовано автором».

Приклад

Рис. 2.10. Класифікація туристичних карт

Джерело: складено автором за [12]

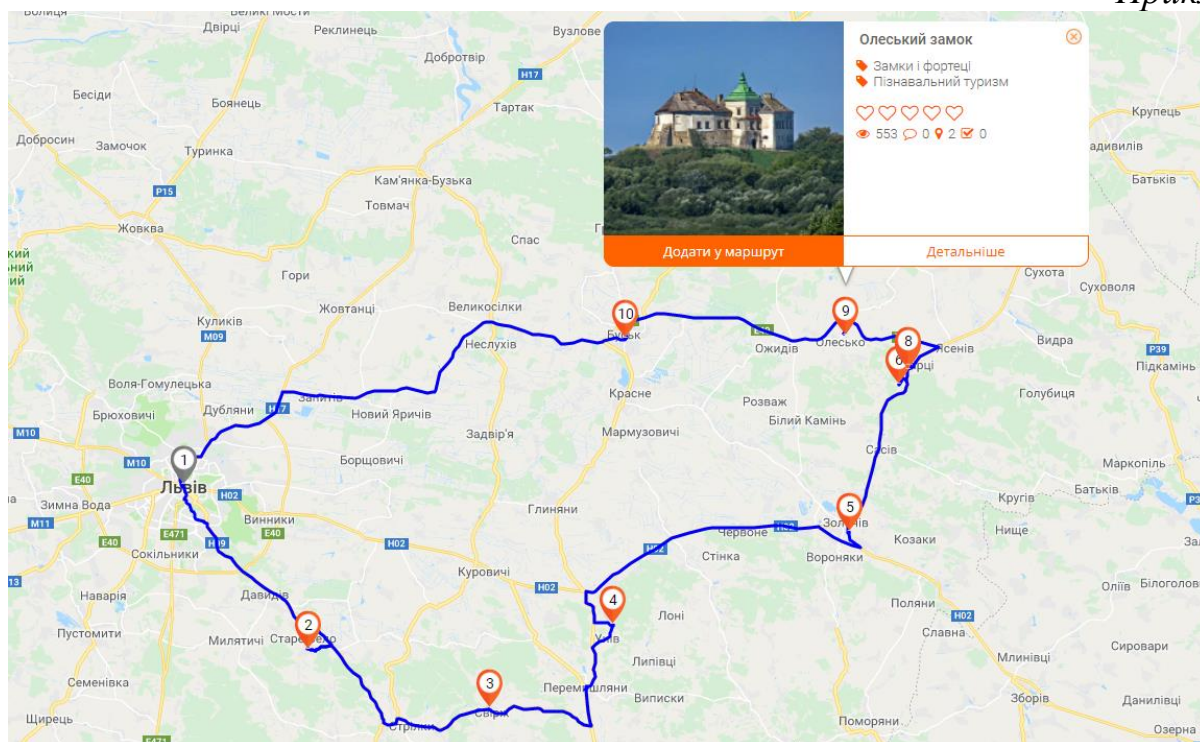

Рис. 2.10. Маршрут “Золота підкова Львівщини” на сайті <http://itinery.com.ua>
Джерело: [22]

Наприкінці реферату наводиться список використаних джерел. До цього списку включаються публікації вітчизняних і зарубіжних авторів, на які є посилання в роботі, Інтернет-джерела. Всі джерела вказуються тією мовою, якою вони видані.

Використані джерела у рефераті розміщують у вигляді нумерованого списку (використовуються тільки арабські цифри) одним із двох способів:

- 1) у порядку згадування у тексті;
- 2) за алфавітом.

Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту.

Додатки оформлюються як продовження реферату на наступних його сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

З правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток__» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Б». Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Г, Є, И, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. У тексті посилання на додаток наводиться з великої літери, наприклад: «Картосхема туристичних

маршрутів наведена в Додатку М».

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатку...».

Поради для складання мультимедійної презентації

1. Перший слайд - це титульний лист, на якому мають бути вказані: тема доповіді; прізвище, ім'я, по батькові автора.

2. Чим простіший фон, тим краще. Інверсні кольори (світлий текст на темному фоні) можуть стати проблемою в світлих приміщеннях.

3. Кожен слайд повинен мати заголовок.

4. Використовуйте шрифти, що легко читаються. Розмір шрифту має бути крупний. Рекомендовані розміри шрифтів: заголовок – 22 - 28 pt; підзаголовок – 20 - 24 pt; текст – 18 – 22 pt; підписи даних в діаграмах – 16 – 22 pt; інформація в таблицях – 18 – 22 pt.

5. На слайді не варто використовувати більше трьох видів шрифтів та трьох кольорів.

6. Використовуйте природну гаму кольорів.

7. Анімаційні ефекти повинні бути як найпростіші.

8. Слайди не повинні містити багато тексту. Уникайте громіздких таблиць та графіків. Не включайте у презентацію слайди, що вимагають занадто довгих пояснень.

9. Текст повинен бути відформатований. Усі слайди повинні бути оформленні в одному стилі.

10. Доповідь повинна бути прив'язана до зміни слайдів.

11. Зберігати презентацію краще у форматі .ppt (сумісному з різними версіями MS Office).

12. Перед тим, як доповідати, перевірте, чи вкладається у відведений час.

Оформляючи презентаційні матеріали, зверніть увагу на такі ***особливості сприйняття візуальної інформації*** :

1. Вертикальна лінія сприймається як більш довга, ніж горизонтальна, хоча вони і будуть рівними за величиною. Наслідком цього є те, що текст, надрукований у стовпчик, зчитується повільніше, ніж цей же текст, надрукований ширшим планом.

2. Лінії без розривів, із плавними заокругленнями зчитуються в 1,3 рази довше, ніж лінії з різко вираженими кутами. Звідси випливає, що друкований або написаний друкованими літерами текст сприймається в 1,3 рази швидше, ніж просто написаний.

3. Зір вимагає групування інформації. Найбільше число вертикальних

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

переліків імен, найменувань, що запам'ятовує людина, це 7 ± 2 . Парне число вертикально записаних переліків запам'ятовується гірше.

4. Величина букв на екрані залежить від величини аудиторії та відстані від екрану до студентів. Букву висотою в 1 см буде видно на відстані 4 жіночих або 3 чоловічих кроків. Психологи визначили величину букв, необхідну для комфортного і граничного зору (таблиця 2).

Таблиця 2

Залежність величини букв, показаних на екрані, від розмірів аудиторії

Величина букв (см)	Довжина аудиторії (м)	
	Граничний зір	Комфортний зір
1	3	2
2	5	3
3	7	4
4	9	5,5
5	10-11	6-7

5. Найкраще сприймається інформація, розташована на слайді в правому верхньому куті. Величина запам'ятовування інформації, розташованої на слайді, наведена на рис. 1.

28%	33%
16%	23%

Рис. 1. Рівень запам'ятовування інформації, розташованої на слайді

6. Сприйняття інформації, що читається, залежить від кольору друку й колірному фону:

- зелений колір діє на людину заспокійливо;
- блакитний і жовтий кольору теж заспокоюють сангвініка і холерика, хиллять до сну флегматика, настроюють до замкнутості меланхоліка;
- червоний колір діє збуджуюче на всі типи нервової системи.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування (усне, письмове);
- підсумкове тестування з кожного змістового модуля (модульна контрольна робота);
- оцінювання виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи;
- підсумковий екзамен.

Успішність студентів оцінюється за 100 бальною шкалою, завершується вивчення дисципліни формою контролю «екзамен».

Оцінювання здійснюється таким чином (табл. 3-4):

1. Поточний контроль здійснюється під час проведення лабораторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту результатів лабораторних робіт, експрес-контролю знань, перевірки результатів виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання. Результати поточного контролю оцінюються в межах від 0 до 60 балів (аудиторна робота — від 0 до 20 балів, самостійна робота - від 0 до 20 балів, індивідуальна робота - від 0 до 20 балів).

2. Проміжний контроль знань здійснюється під час виконання модульних контрольних робіт, які оцінюються в балах від 0 до 40.

3. Підсумкова семестрова оцінка визначається як сума поточного контролю та оцінки за модульні контрольні роботи у балах з подальшим переведенням у 4-бальну вітчизняну та шкалу ECTS. Екзамен виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою дисципліни, та отримав позитивні підсумкові оцінки за кожен із змістових модулів, набравши при цьому не менше 60 балів у сумі.

Таблиця 3

Схема нарахування балів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 4

Картка оцінки видів навчальної діяльності студентів з дисципліни

№ з/п	Види навчальної діяльності	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	5
1. Аудиторна робота				
1.1.	Експрес-опитування на лекції	під час лекцій	письмова відповідь на питання	1 бал
1.2.	Виконання завдань лабораторних робіт	протягом двох тижнів від отримання завдання	звіт про виконання лабораторної роботи	до 3 балів за одну лабораторну роботу
1.3.	Участь в обговоренні, виконанні завдань у групах, дидактичних іграх під час лабораторних занять	під час лабораторних занять	журнал викладача	до 2 балів за заняття
Разом балів за аудиторну роботу				до 20 балів
2. Самостійна робота				
2.1.	Виконання тематичного картографічного проекту з туризму за допомогою ГІС	протягом семестру	Звіт про виконаний проект — цифрова карта	до 20 балів
Разом балів за самостійну роботу				до 20 балів
3. Індивідуальна робота				
3.1.	Написання есе на тему, обрану з переліку або запроповану студентом у межах програмних питань курсу	протягом семестру	есе	до 5 балів за одне
3.2.	Написання реферату на тему, обрану з переліку або запроповану студентом у межах програмних питань курсу	протягом семестру	реферат	до 5 балів за один
3.3.	Написання звіту про індивідуальне науково-дослідницьке завдання за обраною і узгодженою з викладачем темою	протягом семестру	звіт	до 15 балів
3.4.	Аналітичний огляд наукових публікацій у фахових журналах та інших виданнях	протягом семестру	аналітичний огляд	до 5 балів
3.5.	Виступ з доповіддю про проведене дослідження з дисципліни на науковій конференції	протягом семестру	довідка про виступ	до 5 балів за одну
3.6.	Публікація результатів дослідження в наукових виданнях	протягом семестру	опублікована стаття	до 15 балів за одну

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
-------------	---

№ з/п	Види навчальної діяльності	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
3.7.	Підготовка анотованого списку публікацій у фахових періодичних виданнях до однієї з тем дисципліни	протягом семестру	анотований список	до 5 балів за 15 позицій
3.8.	Реферування іншомовних видань за тематикою дисципліни (підручників, монографій, публікацій у наукових та фахових виданнях, Інтернет-публікацій).	протягом семестру	реферат українською мовою	До 15 балів за реферат
3.9.	Створення понятійно-термінологічного словника з курсу.	протягом семестру	електронний варіант	до 2 балів за кожні 10 визначень термінів
3.10.	Створення за темами дисципліни анотованого списку літературних джерел, які є у фондах бібліотеки університету та інших бібліотек міста.	протягом семестру	анотований список	до 5 балів за 15 позицій
3.11.	Створення анотованого каталогу Інтернет-сайтів, де міститься інформація для вивчення обраної теми з дисципліни.	протягом семестру	анотований каталог	до 5 балів за 15 позицій
3.12.	Формування переліку афоризмів, висловлювань, цитат відомих людей про дисципліну, її об'єкт та предмет дослідження, основні завдання тощо.	протягом семестру	перелік	по 1 балу за 3 позиції
3.13.	Складання тестових завдань для контролю знань по дисципліні.	протягом семестру	електронний варіант тестових завдань	до 5 балів за 15 тестових питань з 4 варіантами відповідей
3.14.	Електронна версія всього лекційного курсу.	протягом семестру	електронний варіант	до 10 балів
3.15.	Мультимедійна версія всього лекційного курсу.	протягом семестру	електронний варіант	до 10 балів
3.16.	Мультимедійна версія завдань для лабораторних занять і звітів про їх виконання.	протягом семестру	електронний варіант	до 10 балів
3.17.	Мультимедійна версія звіту про самостійну роботу.	протягом семестру	електронний варіант	до 5 балів
3.18.	Робоче портфоліо студента з курсу.	протягом семестру	портфоліо	до 20 балів
3.19.	Підготовка статті у	протягом	опублікована на	до 15 балів

ЖДТУ		Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет		
№ з/п	Види навчальної діяльності	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
	Вікіпедію.	семестру	сайті стаття	
3.20.	Участь у студентській предметній олімпіаді.	протягом семестру	протокол проведення олімпіади	до 20 балів
3.21.	Участь у конкурсах наукових робіт, грантах.	протягом семестру	підготовлена наукова робота, грантова заявка	до 20 балів
3.22.	Участь у творчих і наукових виставках.	протягом семестру	звіт про проведення виставки, або довідка про участь	до 20 балів
3.23.	Участь у роботі наукових лабораторій кафедри, участь у виконанні наукової тематики кафедри.	протягом семестру	звіт про проведену роботу з підтвердженням наукового керівника	до 20 балів
3.24.	Участь у роботі студентського наукового товариства, наукового гуртка.	протягом семестру	звіт про підготовку виступів, участь у дискусіях та інших заходах, що близькі за змістом до програми курсу, з підтвердженням керівника студентського наукового товариства	до 20 балів
3.25.	Інші завдання, які пропонуються студентам під час лекційних та лабораторних занять.	протягом семестру	звіт про виконане завдання	до 2 балів за одне
Разом балів за індивідуальну роботу				до 20 балів
4. Підсумкова атестація				
4.1.	Поточний модульний контроль (2 модульних контролю)	впродовж семестру	тестова програма, теоретичне питання, практичне завдання	до 10 балів за тестову частину, по 5 балів за теоретичне питання та практичне завдання
4.2.	Екзамен з дисципліни (складається у випадку отримання за результатами виконання аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи і поточного контролю суми балів менше 60)	за розкладом деканату	тестова програма	до 100 балів
Балів всього				до 100 балів

Зразок завдань для підсумкового контролю знань

№ з/п	Текст завдання	Варіанти відповідей
1.	Картографія – це:	А. область науки Б. область науки і техніки В. область науки, техніки і виробництва Г. область техніки і виробництва Д. правильна відповідь відсутня
2.	Розділ картографії, який вивчає географічні назви з точки зору правильної передачі їх на карті, називається:	А. картографічним джерелознавством Б. картографічною інформатикою В. картографознавством Г. картографічною топонімікою Д. картографічною лінгвістикою
3.	Розділ картографії, який вивчає мову карти, теорію та методи побудови картографічних знаків та їх кольорове оформлення, називається:	А. картознавством Б. проектуванням і складанням карт В. оформленням карт і картографічною семіотикою Г. загальною теорією картографії Д. дизайном
4.	За Саліщевим К.О. картографія – це наука про:	А. математичну основу карти, теорію картографічних проєкцій, методи побудови картографічних сіток Б. відображення та дослідження явищ природи й суспільства через картографічні зображення як просторові образно-знакові моделі В. методи і технологію лабораторного виготовлення карт Г. історію ідей, понять, методів картографії, розвиток картографічного виробництва й старі картографічні твори Д. правильна відповідь відсутня
5.	Згідно з ДСТУ, карта – це:	А. математично визначене, зменшене, генералізоване зображення земної поверхні, іншого небесного тіла чи космічного простору, яке показує розташовані чи спроектовані на нього об'єкти в прийнятій системі координат; Б. змістова просторово-подібна ідеально-матеріальна модель; В. просторова, математично визначена та генералізована образно-знакова модель дійності; Г. просторова образно-знакова модель дійності.
6.	Найважливішими властивостями географічної карти як моделі є наступні:	А. змістова відповідність; Б. масштабність; В. ідеальність; Г. просторово-часова подібність.
7.	Абстрактність карти полягає у:	А. роздільному зображенні явищ, які в реальній дійсності діють разом; Б. цілеспрямованому відборі, узагальненні й ідеалізації

Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет	
	об'єктів; В. цілісності зображення явищ і процесів, які в реальних умовах існують ізольовано; Г. можливості оглядати будь-яку частину простору.
8.	Однозначність карти полягає у : А. неперервності зображення; Б. науково-обґрунтованому зображенні дійсності; В. відповідності знаків на карті знакам у легенді; Г. наявності масштабу.
9.	Комунікативна функція карти – це: А. розв'язання важливих господарських завдань; Б. виявлення напрямів майбутнього розвитку явищ; В. зберіганні й передачі інформації; Г. можливості проведення аналізу за картою.
10.	Пізнавальна функція карти полягає у: А. передачі інформації; Б. здобуття нових знань; В. можливості проведення широкого спектру картометричних робіт; Г. встановленні географічних закономірностей.
11.	Географічною довготою називають: А. кут між площиною екватора і прямовисною лінією в даній точці; Б. кут між площиною екватора і нормаллю в даній точці; В. двограний кут між площиною нульового меридіана і меридіана, який проходить через нормаль в даній точці; Г. кут між меридіаном і паралеллю.
12.	Написи на географічних картах поділяються на: А. географічні назви й пояснювальні написи; Б. географічні назви й пояснення до картографічної сітки; В. пояснювальні написи й географічні терміни; Г. пояснювальні написи й хронологічні дати подій.
13.	Генералізація – це: об'єктів зображеної території. А. спрощений показ картографованої території; Б. виділення головних рис картографованої території; В. відбір та узагальнення зображених на карті явищ; Г. показ спрощених обрисів
14.	Значки як засіб оформлення застосовують у таких способах зображення: А. ареалах; Б. лінійних знаках; В. знаках руху; Г. картодіаграмах.
15.	Геоінформаційні системи — це: А. сучасні комп'ютерні технології, що дають змогу поєднати модельне зображення території (електронне відображення карт, схем, космоаерозображень земної поверхні) з інформацією табличного типу (різноманітні статистичні дані, списки, економічні показники тощо); Б. системи управління просторовими даними та асоційованими з ними атрибутами; В. системи аерокосмічного відображення земної поверхні, які широко використовуються в географії, картографії; Г. частина географічних інформаційних систем, які використовуються під час картографування туризму; Д. правильні відповіді “а” і “б”

СПИСОК ОСНОВНОЇ ТА ДОПОМІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ*Основна література*

1. Алешин В.М., Серебренников А.В. Туристская топография. – М.: Профиздат, 1985. - 160 с. (Мир туристских интересов).
2. Божок А.П. Картографія: Підруч. / А.П. Божок, А.М. Молочко, В.І. Остроух; за ред. А.П. Божок – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 271 с.
3. Даценко Л.М. Основи геоінформаційних систем і технологій: навчальний посібник / Л.М. Даценко, В.І. Остроух. – К.: ДНВП «Картографія», 2013. – 184 с.
4. Ляшенко Д. О. Картографія з основами топографії : Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / Д. О. Ляшенко. – К. : Наук. думка, 2008. – 184 с.
5. Національний атлас України/ [наук ред. Руденко Л.Г. та ін.]; Інститут географії. – К.: Картографія, 2008. – 440 с.
6. Ратушняк Г. С. Топографія з основами картографії. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 208 с.
7. Світличний О.О. Основи геоінформатики: Навчальний посібник / Світличний О.О., Плотницький С.В.; за заг. ред. О.О. Світличного. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2006. – 295 с.
8. Скопень М.М. Комп'ютерні інформаційні технології в туризмі: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів / Скопень М.М. – К.: Кондор, 2005. –302 с.
9. MapInfo Professional 11.0. Руководство пользователя. - Pitney Bowes Software Inc., 2011. - 625 с. - Режим доступу: www.pbinsight.com

Допоміжна література

1. Алешин В.М. Карта в спортивном ориентировании. – М.: Физкультура и спорт, 1983. - 152 с.
2. Артамонов Б.Б.Топографія з основами картографії / Артамонов Б.Б., Штангрет В.П. – Л.:Новий Світ, 2006. – 248с.
3. Атлас вчителя / В.В. Молочко, Ж.Є. Бонк, І.Л. Дрогушевська та ін. – К.: ДНВП «Картографія»,. 2010. – 328 с.
4. Багров Л.С. История картографии / Л.С. Багров. – М.: ЗАО Центрополиграф, 2005. – 320с.
5. Берлянт А. М. Образ пространства: карта и информация. – М.: Просвещение, 1986. – 240 с.
6. Берлянт А.М. Теория геоизображений / Берлянт А.М. – М.: ГЕОС, 2006. - 262 с.
7. Берлянт А.М. Геоиконика. – М.: Астрей, 1996. - 219 с.
8. Берлянт А.М. Геоинформационное картографирование / Берлянт А.М. – М.: 1997. - 64 с.
9. Берлянт А.М. Карта – второй язык географии: Очерки о картографии. – М.: Просвещение, 1985. - 192 с.
10. Берлянт А.М. Картоведение: Учеб. для вузов / А.М. Берлянт, А.В. Востокова, В.И. Кравцова и др.; под ред. А.М. Берлянта. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 477 с.
11. Берлянт А.М. Картографические анимации / Берлянт А.М., Ушакова Л. А - М.: Научный мир, 2000. — 108 с.
12. Берлянт А.М. Картографический метод исследования. - М.: Изд-во МГУ. - 1978. - 257 с.
13. Берлянт А.М. Картография: учебник для вузов / Берлянт А.М. – М.: Аспект Пресс, 2001. – 336с.
14. Берлянт А.М. Образ пространства: карта и информация. – М.: Мысль, 1986. - 240 с.
15. Бондаренко Е.Л. Картографічне моделювання суспільно-географічних процесів. Вінниця:

МКФ, 2004. – 40 с.

16. Браун Л. А. История географических карт / Браун Л. А. ; [пер. с англ. Н. И. Лисовой]. – М. : ЗАО Центрполиграф, 2006. - 479 с.
17. Бугаевский Л.М. Математическая картография: Учеб. для вузов / Л.М. Бугаевский. – М.: Златоуст, 1998. – 400 с.
18. Вавричин М.Г. Україна на стародавніх картах. Кінець XV – першої половини XVII ст. – К.: ДНВП Картографія, 2004. – 265 с.
19. Военная топография для курсантов учебных подразделений. / Б.Е. Бызов, А.Н. Коваленко, А.Ф. Лахин. – М.: Воениздат, 1980. – 224 с.
20. Вяткин Л. А. Туризм и спортивное ориентирование : учебное пособие для вузов / Л. А. Вяткин, Е. В. Сидорчук, Д. Н. Немытов. — 2-е изд., доп. — М. : Академия , 2004. — 208с.
21. Геоинформатика / А.Д. Иванников, В.П., Кулагин, А.Н. Тихонов, В.Я.Цветков. – М.: МАКС Пресс, 2001. – 349с.
22. Геоинформатика. Толковый словарь основных терминов / Под ред. А.М. Берлянта, А.В. Кошкарева. –М.: ГИС Ассоциация, 1999. –204 с.
23. Даценко Л.М. Географічні інформаційні системи в туризмі: Метод. вказівки / Л.М. Даценко, І.О. Підлісецька. – К.: ЛГТ, 2013. – 58 с.
24. ДеМерс, Майкл Н. Географические Информационные Системы. Основы.: Пер. с англ. - М.:Дата+, 1999. - 506 с.
25. Державна картографо-геодезична служба України (1991-2006) / За ред.. Р.І. Сосси. – К.: РДІГК, 2006. – 367 с.
26. Дистанційне зондування Землі: Тлумачний словник. / За ред. В.С.Готиняна. – К.: НКАУ, ДНВЦ «Природа», 1996. – 518 с.
27. Екологічний атлас України. – К. : «Центр екологічної освіти та інформації», 2009. – 104 с.
28. Жупанський Я.І. Соціально-економічна картографія. Підручник для студентів географічних спеціальностей / Жупанський Я.І., Сухий П.О. – Чернівці, 1996. – 274 с.
29. Загородній В.В. Основи топографії та картографії: Посібник для вчителів / Загородній В.В. – К.:Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова,2002. – 159 с.
30. Земледух Р.М. Картографія з основами топографії. – К. : Вища школа, 1993. – 456 с.
31. Іщук О.О., Коржнев М.М., Кошляков О.Є. Просторовий аналіз і моделювання в ГІС: Навчальний посібник / За ред. акад.. Д.М. Гродзинського. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2003. – 200 с.
32. Картоведение : Учебник для вузов / А. М. Берлянт, А. В. Востокова, В. И. Кравцова и др. / Под ред. А. М. Берлянта. – М. : Аспект Пресс, 2003. – 477 с. (Сер. «Классический университетский учебник»).
33. Картографічне моделювання: Навчальний посібник/ Т.І. Козаченко, Г.О. Пархоменко, А.М. Молочко; під ред. А.П. Золовського. – Вінниця: Антекс УЛТД, 1999. – 328 с.
34. Класифікатор інформації, яка відображається на топографічних картах масштабів 1:10000, 1:25000, 1:50000, 1:100000, 1:200000, 1:500000, 1:1000000. - ГУГКК при Кабінеті Міністрів України, 1998 – 35 с.
35. Комплексний атлас України / Відп. ред. Л.М. Веклич. – К.: ДНВП «Картографія», 2005. – 97 с.
36. Кошкарев А. Геоинформатика / Кошкарев А.В., Тикунов В.С.; Под ред. Д.В. Лисицкого. – М.: Изд-во Картгеоцентр-Геодезиздат, 1993. – 213 с.
37. Краак М. Я., Ормелинг Ф. Картография: визуализация геопространственных данных / Пер. под ред. В. С. Тикунова. – М. : Науч. мир, 2005. – 325 с.
38. Краткий справочник туриста /Автор-сост. Ю.А. Штюрмер. – М.: Профиздат, 1985 – 272 с.

39. Куприн А.М. Занимательно об ориентировании. – М.: Просвещение, 1980. – 96 с.
40. Куприн А.М. На местности и по карте. – М.: Недра, 1992. – 112 с.
41. Куприн А.М. Умей ориентироваться на местности. – М.: Изд-во ДОСААФ, 1969. – 75 с.
42. Кусов В.С. Картографическое искусство Русского государства. – М.: Недра, 1989. – 96 с.
43. Левицкий И.Ю., Евглевская Я.В. Решение задач по топографическим картам. М.: Просвещение, 1995. - 160 с.
44. Лурье И.К. Геоинформационное картографирование. Методы геоинформатики и цифровой обработки космических снимков: учебник / Лурье И.К. – М.: КДУ, 2008. - 424 с.
45. Лурье И.К. Основы геоинформатики и создание ГИС : Учебное пособие / И.К. Лурье ; Под ред. А.М. Берлянт . – Москва : Издательство МГУ, 2002 . – 140 с.
46. Любченко В.Є. Карта у пліні часу. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2008. – 160 с.
47. Лютый А. А. Язык карты: сущность, система, функции. - М.: ИГ РАН СССР, 2002. - 327 с.
48. Матусевич К.М., Матусевич М.К. Основы топографії/ Посібник для вчителів. Рівне: ППФ “Волинські обереги”, 2002. – 164 с.
49. Матусевич К.М., Семенов В.Є. Найпростіші вимірювання на місцевості. – К.: «Радянська школа», 1981 [Серія "Коли зроблено уроки"]. - 86 с.
50. Мацко П.В., Голубев А.М. Геотріка та картографія : Навч. посібн. - Херсон: ХДУ, 2007. - 184 с.
51. Меньчуков А.Е. В мире ориентиров. – 6-е изд., перераб. и дот. – М.: Недра, 1986. – 269 с.
52. Прилепский А.Н. Картография с основами топографии. Часть I. – Сумы, 1991. – 70 с.
53. Прилепский А.Н. Картография с основами топографии. Часть II. – Сумы, 1991. – 137 с.
54. Роцин А.Н. Ориентирование на местности. – К.: Вища школа, 1982. – 104 с.
55. Роцин О.М. Без компаса і карти. – К.: «Радянська школа», 1971. - 136 с.
56. Савиных В.П. Геоинформационный анализ данных дистанционного зондирования / Савиных В.П., Цветков В.Я. – М.: Картгеоцентр-Геоиздат, 2001. – 228 с.
57. Салищев К.А. Картоведение. – М.: Изд-во МГУ, 1990. – 400 с.
58. Салищев К.А. Картография. – М.: Высшая школа, 1982. – 272 с.
59. Салищев К.А. Проектирование и составление карт.– М.: МГУ, 1987. - 240 с.
60. Самойленко В.М. Основы геоінформаційних систем. Методологія: Навчальний посібник. – К.: Ніка-Центр, 2003. – 276 с.
61. Сосса Р.І. Історія картографування території України. Підручник для студ. вищих навч. закладів. – К.: Либідь, 2007. – 336 с.
62. Спортивное ориентирование. Правила соревнований. – М.: Физическая культура и спорт, 1987. - 96 с.
63. Справочник по картографии / Под ред. Е. И. Халугина – М.: Недра, 1988. - 427 с.
64. Суховірський Б.І. Географічні інформаційні системи: Навчальний посібник / Суховірський Б.І. – Чернігів: Вид-во філії МГОУ, 2000. – 196 с.
65. Суховірський Б.І. Геоінформаційні системи і технології в регіональному розвитку / Суховірський Б.І. – К.: Знання України, 2002. – 210 с.
66. Туризм и спортивное ориентирование. / Учебник для институтов и техникумов физической культуры./ - М.: Физическая культура и спорт, 1987. - 200 с.
67. Тысяча плюс один совет туристу: Школа выживания / Авт.- сост. Н. Б. Садикова. – Мн.: Современный литератор, 2005. – 352 с.
68. Шевченко В.А. Медико-географическое картографирование территории Украины. – К.: Наукова думка, 1994.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. 10 бесплатных инструментов для создания карт [Электронный ресурс]. — Режим доступа:

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
-------------	---

- <https://freelance.today/poleznoe/10-besplatnyh-instrumentov-dlya-sozdaniya-kart.html>.
2. 10 бесплатных сервисов для создания и публикации пользовательских карт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://itc.ua/articles/10-besplatnyih-servisov-dlyasozdaniya-i-publikatsii-polzovatelskih-kart/>.
 3. Атлас України (електронна версія). – К.: – Інститут географії, Інтелектуальні системи ГЕО, 1999 – 2001.
 4. Всесвітній економічний форум (англ.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.weforum.org/en/initiatives/gcp/index.htm>
 5. Всесвітня рада з туризму і подорожей (The World Travel & Tourism Council) (англ.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wttc.org/eng/Tourism_Research/Economic_Data_Search_Tool/index.php
 6. ДНВП "Картографія" – лідер картографічної галузі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrmap.com.ua/>
 7. Как пользоваться Google Картами [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://support.google.com/maps/answer/144349?hl=ru>.
 8. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Офіційний веб-сайт. <http://www.me.gov.ua>
 9. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://www.rada.gov.ua/>
 10. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
 11. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.europa.eu.int>
 12. Офіційний сайт ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org>
 13. Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbank.org>
 14. Работа с Google Картами в режиме просмотра улиц [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://support.google.com/maps/answer/3093484?co=GENIE.Platform%3DDesktop&hl=ru>.
 15. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
 16. Explore Google Earth. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://earth.google.com/web>
 17. Google Street View [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.google.com.ua/intl/ru/streetview/>.
 18. Goole Maps (гугл карти) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Google_Maps.
 19. Scribble Maps — быстрое создание пользовательских карт [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://te-st.ru/entries/scribble-maps/>.
 20. Scribble Maps [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.scribblemaps.com/>
 21. The World Factbook ЦРУ США (англ.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cia.gov>
 22. World Tourism Organization UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www2.unwto.org>
 23. Yearbook of Tourism Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://statistics.unwto.org/content/yearbook-tourism-statistics>

ДОДАТОК**Приклад оформлення титульного аркуша реферату**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра менеджменту організацій і адміністрування

РЕФЕРАТ

З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ТУРИСТСЬКА ТА РЕКРЕАЦІЙНА КАРТОГРАФІЯ”

ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ В ТУРИЗМІ

Виконав/виконала:
студент/студентка групи ТЗ-4
Петренко В.П.

Перевірила:
доц., канд. геогр. наук
Романів О.Я.

Оцінка _____

Дата _____

Підпис _____

ЖИТОМИР-2017